

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 46 (6763)

• Sestdiena, 1997. gada 21. jūnijs

• Cena Ls 0,16

*Nevar prieku aizturēt,
Gaisi zīb un stīgo,
Mana zeme atmostas,
Mana zeme ligo.
...Kas šo tautu apbūris?
Nav par to vairs varas,
Uzzied norā paparde,
Šupo zelta skaras...
V.Mora*

Labo spēku svētītas
Līgo un Jāņu dienas
visiem Preiļu rajona
iedzīvotājiem vēl
Preiļu rajona padome

Priecīgu Līgosanu!

*Nāc nākotama,
Jāņu diena,
Daudzē tevīm
gaidītājam:
Šī dieniņa, rīt
stieniņa,
Daudz jauti
Jāņu diena.*

Silvijas Berezovskas zīm.

ĪSIZIŅAS

■ Pēc domes priekšsēdētāja Vladimira Ivanova ielūguma 19. jūnijā Preiļos viesojās ASV ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Lerijs Nepers ar kundzi Mēriju. Preiļu domē viņš tikās ar pilsētas un rajona vadību, pārrunāja dažādas sadarbības iespējas starp mūsu rajona un Amerikas Savienoto Valstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Lerijs Nepers apmeklēja akciju sabiedrību «Preiļu siers», iepazīnās ar Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja fondiem, rajona galveno bibliotēku, viesojās ģimnāzijā, kur nelielu koncertu viesiem bija sagatavojuši ģimnāzijas un 1. pamatskolas audzēkņi.

■ Preiļu pilsētas domes deputāti izskatīja piedāvājumus, ko konkursa kārtībā domei bija iesniegušas dažādas firmas – mazuta piegādātājas apkures sezonai. Lētāko mazutu piedāvāja firma «Oviko» – 46,70 latu tonnā. Domes priekšsēdētājam Vladimiram Ivanovam uzdots līdz nākamajai finansu komitejas sēdei 4. jūlijā sagatavot līguma projektu. Apkures sezonai pašvaldības uzņēmumam «Siltums» vajadzīgas 2500 tonnas mazuta, 1500 tonnas var uzglabāt uzņēmuma tvertnēs.

■ 25. jūnijā pulksten 13.00 salonā «FotoMaks» atklās Gunāra Vilcāna sagatavoto izstādi. Būs eksponēti veiclaicīgi fotoaparāti un kinokameras. Izstādi papildinās senas pastkartes par medību tēmu no G.Pastara personīgās kolekcijas. Brīvajā laikā G.Pastars fotografē dabu. Pagājušajā gadā «FotoMaks» rīkotajā konkursā Preiļos viņa darbi tika novērtēti visaugstāk, bet Rīgā tiem piešķīra trešo vietu.

■ Preiļu domes deputātiem ir jāizlemj, ko darīt ar vairākām tonnām krāsainā metāla – «Leņina galvu». Pēc tam, kad pieminēti nocēla no postamenta, tēlnieka darbu ielika koka kastē un noslēpa tālāk no ļaužu acīm. Laika apstākļu ietekmē iepakojums ir sabojājies, bet «galva» sveika un vesela. To nav spējuši «prihvatizēt» pat krāsainā metāla savācēji.

L.Kirillova

■ Šopavasār mūsu rajonā iesēts vairāk graudaugu nekā pirms gada. Pēc rajona lauksaimniecības koordinātoru informācijas, ar labību apsēti 18 000 ha, bet pērni bija 13 800 ha. 2375 ha iestādīti kartupeļi, kas ir nedaudz mazāk nekā iepriekšējā gadā.

■ Galēnu pagastā notika seminārs piena ražotājiem un lopkopības pārraugiem. Zemnieki iepazīnās ar skābsiera gatavošanas tehnoloģiju, apskatīja Silvijas Circenes ganāmpulku, rajona veterinārie speciālisti viņiem mācīja, kā ar reaģentu palīdzību noteikt piena kvalitāti. Semināru organizēja rajona lauksaimniecības konsultāciju birojs.

A.Iļina

Lasītāju ievērbai

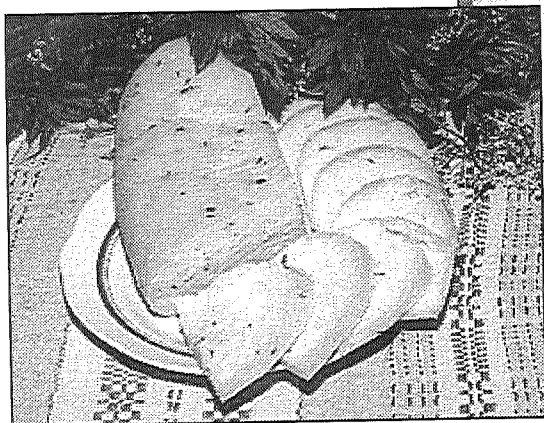
«Novadnieka» kārtējais numurs iznāks ceturtdien, 26. jūnijā.

Kad Zāļu vakars satiekas

Jāņus Straumēnos svētīja ar svišķu greznumu, jo pats saimnieks bija Jānis, un tāpēc tajos netaupīja nekādu mantu, lai pēc tam vēl ilgi šos svētkus varētu atminēt... Un arī tāpēc šie svētki visiem patika, ka ap šo laiku lauku darbi it kā pārtrūka, un ļaudis taisījās no laukiem un pļāvām ņemt atpakaļ, ko viņi kādreiz tiem bij devuši.

Madelānu Jāni atrodam ar mēslu dakšām rokā pie mēslu kaudzes. Zemniekiem ierasta lieta — kad pasaule piemirkusi kā šogad pirmsjāņu nedēļā, darāmi mēslu darbi. Jāizmēž kūtiņ, jāved uz papuvēm. Atmatā gabalu no saviem hektāriem atstājis arī Jānis Madelāns. Šim saimniekam ir viss — pļavas, meži,

● Jānis Madelāns, gana stiprs zemnieka darbos un svētku sviņšanā, gaida, kad pēc studijām viņu no-mainīs mazdēls Jānis.

● Jāņu siers un jāņuzāles — Madelānu mājās.

lauki, ir cerība uz mazbērniem — Lauksaimniecības universitātes un Mūzikas koledžas studentiem, ka viens no viņiem atgriezīsies uz dzīvi šajā jaukā Aglonas stūrītī. Un ir miežu tūrums. Pietiekami, lai visam gadam būtu graudi pašu lopīņiem barībai un alus iesalam.

Saimnieks Jānis ir nolīcis mēslu dakšas, uzvilcis citu kārtu un nosēdinājis ciemiņus verandā. Par ko citu pirms Jāņiem runāt ar Jāni, ja ne par alu, apiņiem, miežiem, jāņuguni. Kaimiņos dzīvojot otrs Jānis, tad nu tā alus darīšana par abiem kopā. Šoreiz luste uz darīšanu bijusi kaimiņam, bet Madelānu Jānis neslēpj savu brūvēšanas metodi. No iesala puda jāznā trim spaiņiem alus, tāds viņa aprēķins. Miežus die-dzējot pirtī, izkaltējot. Samaļot pie kaimiņa.

Katram alus darītājam labi zināms uztraucošais brīdis, — kā tecēs jaunais alus. Nācies arī tecēšanu no jauna rīkot. Kad nu pirmais alus — pirmais ūdens pārlējums iesalam laimīgi dabūts līdz kubulam, kad tek otrais alus, atkal alus darītājs ir pati uzmanība, — kā augs? Madelānu tēvs domā, ka pēdējā laikā raugiem varbūt kas pievienots, jo ne vienmēr aug, tik smaržīgi brūnganas putas čabīnādams un paukšķinādams, kā tam nāktos būt.

Ak, jā, pirms rauga likšanas vēl alus krāsas veidošana. Zināma lieta, vīru pulciņā alus krāsa tiek pelta vai cildināta kā zirga spalvas krāsa — te par gaišu, te par tumšu, jo katram sava gaume. Ists aldaris alu iekrāso dabiskā ceļā.

Krāsni līdz sarkankvēlei nokaitētiem akmeņiem brūveris uzkausa iesala sauļas. «To smaršu, to smaršu...» — Rītiņa vārdiem runājot. Uguns, akmens un graudu trīsvie-

NOVADNIEKS

Redaktors Pēteris Pizelis

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks»
Redakcija». Direktore Tamāra Elste.
Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1. Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktoriem),
22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
22154, 21996 (korespondentiem).
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rē-
zeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums.
Viena uzsk. iespiedloksne. Metiens 4970.
Pasūtījuma indekss 3033.

Pie un par Aglonas Jāņiem

pats parastākais veids — tikko izgatavotā karstā biezpiena masā pievieno ķimenes un liek zem smaguma.

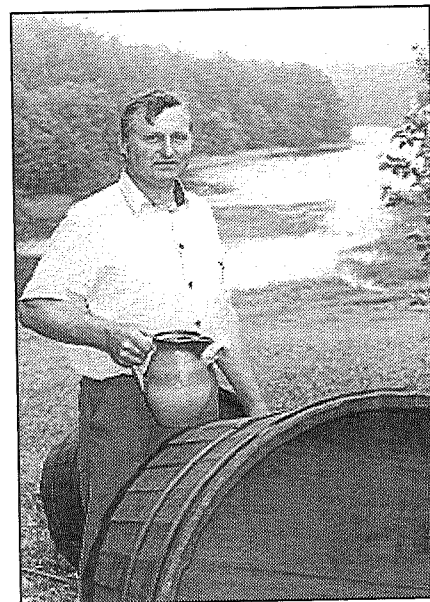
Jāņu sestdienā darbi Straumēnos izbeidzās jau ap pusdienas laiku, un puiši, sakāpuši zirgiem mugurās, aizjāja tos uz upi peldināt. Paši, kaili tiem mugurā sēdēdami, viņi likumoja pa ūdeni, un zirgi aiz patikšanas sprauslāja, kamēr ūdens no viņu spalvām izskaloja visus vasaras putekļus un sviedrus.

Abelišu saimnieks Jānis Mežinieks ar ģimeni dzīvo vietā, par kuru jāsaka, ka Dievs pasaules radīšanas brīdī to izveidojis pats savai atpūtai. Uz šiem pakalniem, ezeru ličiem, bīzīm, likumainajām takām saimniekam gan ir nedaudz savādāks skatījums — zeme smaga, pakalni grūti apstrādājami. Kombine vadītāji atsakās braukt augšā labību pļaut, baidās apgāzties ar visu lielo mašīnu. Nu bet nevar jau visu gribēt. Ar sievu Vilhelmiņu, ar sievas vecākiem Aloizu un Ievu Leitāniem uz šiem hektāriem viņi ir pārtikuši, skolo meitu augstskolā un ir droši, ka izskolos arī dēlu, kas pēc vidusskolas izlaiduma nule auj kājas izlidošanai no vecāku ligzdas. Ezers pa reizei dod savu tiesu ar zivīm.

Ābelītēs Jāni ienāk ar izravētiem dārziem, bet ar saimnieka bažām. Pavasaris bija auksts, sēja ievilkās. Tagad atkal lietus. Citiem gadiem uz šo laiku līgotājiem bija svaigs siens, kur atkrīst Jāņu rītā, šogad

● Kas tie par Jāņiem pēdējos gados, pukoja Mežinieku Jānis. Tik auksti un slapji. Agrāk pēc ligošanas varēja nopeldēties ezerā, tagad nekā. Bet alus piedarīts laikus.

nekā. Bet Jāni jāsaņem godam. Alus mucām tapas jau aizsistas, miezītis gaida līgotājus. Alus trauki — kubuli izmazgāti žūst nokalnē. Jānis pats dara alu, bet 82 gadus vecais sievastēvs uz pašu svarīgāko brīdi — apiņu pielikšanu vienmēr esot klāt pats. Citiem neuzticot. Ja arī Jānis pēc tam pako-riģē pēc sava prāta, šo prieku — apiņu izgaršošanu un rūgtuma noteikšanu vecajam vīram viņš neaizliedz.

Tīri dārzi, alus un siers. Pļavas pilnas ar zālēm vainagiem. Tad jau var pārunāt par ko citu, teiksim, par to, kā Jāņu nakti ir ar gulēšanu, vai nav manītas raganas skrienam, vai Aglonas pusē pesteļo. Pakalni Ābelītēm visapkārt, izvēlies tikai labāko vietu jāņuguni. Gadījies ne reizi vien, ka saullēkts sagaidīts līgojot, pēc tam palīdzot sievai izslaukt gotiņas un liekoties gulēt.

Jā, tēvs zinājis vīru, kas mācējis čūsku vārdus. Jāņu nakti spējis čūskas sasaukt un prom aizvadīt. Viņa laukos un pagalmā to nebijis. Ja kādam iekodusi čūska, steigšus pie šī vīra. Viņš aizrunājis kodumu. Kādreiz atkal tēvs no Višķu tirgus vedis sivēnu. Pa ceļam satīcis šo kaimiņu. Ko tu ved, tas taujājis. Sivēnu, teicis tēvs, bet kaimiņš ar roku vien pārlaidis pāri sivēnam, kas gulējis maisā. Tēvs aizbraucis mājās, skatās, sivēns beigts. Dusmās sviedis zirgu apkārt, — sados kaimiņam ar pātagu par pesteļošanu. Kaimiņš jau pa gabalu mājās ar roku un saucis — brauc vien, brauc atpakaļ, tavs sivēns dzīvs. Patiesi, ruksis bijis gan dzīvs!

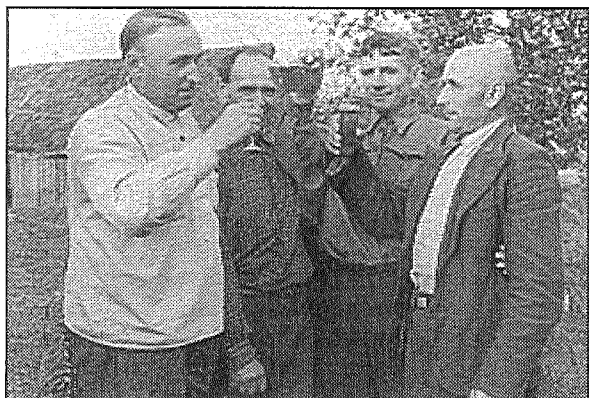
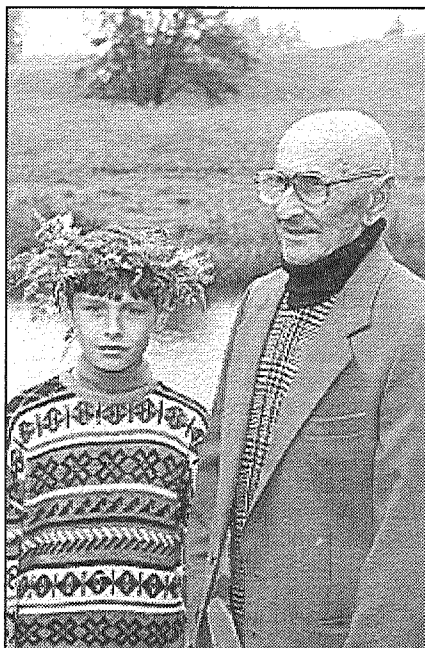
Gribat ticēt, gribat neticēt, saka Mežinieku Jānis. Bet šis apvidus uz cilvēkiem spēcīgi iedarbojoties, te iepakās veidojas savādākas gaisa strāvas, migla no ezeriem un pļavu, koku smaržas piesātina gaisu biezu un taustāmu. Gluži kā šī gada Jāņu alu, kas Mežinieku mājās un kam nogaršotāji pielikuši apzīmējumu — bagāts. Bagāts alus. Saimnieks Jānis domā, tas tāpēc, ka paprovējis pielikt kviešu iesalu, bet šāda garšas buķete viņu gan ne īpaši apmierinot. Uz priekšdienām darišot pa vecam — miezīti tikai no miežiem.

...saimniece jau sen uz šo dienu bija gatavojusies, un pagrabs tagad atvēra savas durvis vafā līdz galam. Dzeltenu kā rudens saule viņa nesa uz klēti baltos dvieļos ietītus apaļos Jāņu sierus, sviesta pilnās bļodiņas un cieti nožāvētus šķiņķus. Sietiņā sabērtus, vēl kūpošus, tikko no krāsns izvilktus, pārsprāgušiem sāniem, no kuriem spiedās ārā čurkstoši spēka gabaliņi, atnesa pīrāgus un sakrāva šķīvjos uz galda. Tur jau stāvēja degvīns brūnās māla krūkā kopā ar ozola koka alus kannām, ko vectēvs senlaikus bija darinājis. Vienā klēts kaktā ozola zaru pakrēslī uz maza galdīņa stāvēja koka stīpām sastīpota pusmūca alus ar krānu apakšā, lai viegli varētu izlaist ārā vecos galvas dumpotājus — miezi un apini, kuriem abiem patikās dancotāji vīri. Vēl uz galda pudelēs bija redzams sacukurots šņabis, kam bija ķimeņu vai kādu ogu garža, kas, liets glāzēs, tecēja biezs kā tikko no šūnām izsviests medus. To saimnieks pats pēno vasaru bija gatavojis — karsēdams un tecinādams, līdz, aizvākotās pudelēs mēnešiem ilgi saulē stāvēdams, tas bija noziedējis un ienācies līdzīgi auglim.

Jānis Livdāns no Aglonas pagasta vecākais Jānis. Deviņdesmit ar pusi gadu. Možs, enerģisks, ar žiglu soli un skaidru prātu, ar asu uztveri. Nepateikt, ka gadu nasta tik liela. Sievu apņēmis jau 54 gadus,

ar Jāņu rītu

● Vecākais Aglonas Jānis — Livdānu saimnieks mazdēlam Jānim ierāda visu — plaut, zirgu iejūgt un arī — skaisti ligot. Šis mājas Jāņatēvam — daudz senu interesantu fotogrāfiju.

● Lūk, kā Aglonā svētkus zaļumos trīsdesmitajos gados svinējuši vietējie veikalu turētāji ar ģimenēm (no labās Aleksandrs Leitāns). Izceļojuši uz Ameriku.

● Bet šajā fotogrāfijā pirms vairākiem gadu desmitiem Jāņos pats saimnieks Jānis Livdāns (no labās) ar draugiem Kraupšu, Boreiko un Pukānu, kas nu jau no aizsaules dārziem klausās ligotāju dziesmas.

citi teikuši, — ja tu tik vecs precies, nepaspēsi bērņus izaudzināt. Un nu? Dēla Bronislava dvīņi Jānis un Ivars un meitēns Iveta, meitas Marijas atvases Līgita un Lāsma kur gabalā pa savu dzīves celiņu patecējuši. Vecākā mazmeita jau beidz pamatskolu.

Livdānu Jāni Aglonas pusē sauc īsi un vienkārši — «pivovars». Alus darītājs. Jā, ir nu gan alus upe no šejienes tecējusi. Kolhozu laikos visiem godiem un visām uzņemšanām. Vests tuvu un tālu. Līgošanas noliegšanas gados tepat pie Livdānu mājām arī salastijās puskolhoza. No acīm nost, bet katra latvieša sirdij tuvajām jāņugunīm te bija degt. Livdānu tēvs atceras Jāņus vēl no bērnības gadsimta sākumā. Toreiz viņam ticis mātes vainags, māte sējusi sierus. Ligotāji bijuši lustīgāki, vairāk dziedājuši, toties mazāk iedzēruši.

Kvieši, rudzi, mieži Livdānu Jāņa un dēla tīrmos šopavasara sazaļojuši labi, ja tikai lietavas neizpostīs. Ar visām alus darīšanām zemnieka gods Livdānos augstākā vērtē — «mājas kā skrīnes», kur visiem vieta — diķos dzīvo zivis un ir pašiem kur nopelndēties, aiz mājas uzkalniņā birzītē būriši, un jumtiņš virs tiem, lai nemirst strazda cieniģā bērņeļus izvadīdama, kūtiš — lopiņi. Istabā pie sienas — Aglonas bazilikas zīmējums. Vietējais autors — Aleksandrs Selickis. Padzīvojis pulkstenis nobimbina skanīgu pusdienlaiku, un nav šaubu, ka Aglonas vecākajam Jānim vēl skaitīs daudz gadus.

Viss pulks, skaņi līgodams, devās uz kalnu aiz mājām, kur vīri pašlaik beidza uzdzīt kārts galos sveķainas malkas pilnās rumbas. Straumēns pats tām pielaida uguni, un, kad tās uzcēla augšā, sarkanās un dūmainās triju pūčku liesmas kāpa taisni pret debesīm. Tagad līgodziesmas atskanēja vēl skaņāki.

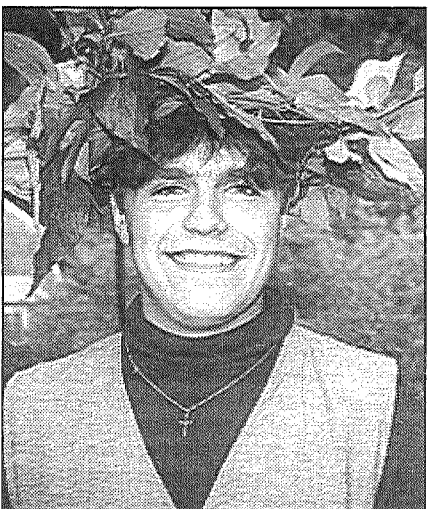
Jānim Džeriņam, kopdarbības sabiedrības «Arpa» priekšsēdētājam, zemnieku saimniecības īpašniekam pirmsjāņu dienas tik aizņemtas, ka tā arī neizdodas viņu noķert. Bet vēl jau ir kuplais pulciņš — Ineta, Līga un Pēteris, Džeriņu Jāņa loļojumi un mantinieki. Līga gaida jāņošānu ar nepacietību, viņai patīk viss — ziedi, vainagi, uguns, dziesmas. Džeriņi kopā ar kaimiņiem līgo uz savas zemes, kur gan nav dzīvojamās mājas, bet ir plaši lauki ar labību un pļavas. Paši dzīvo ciematā.

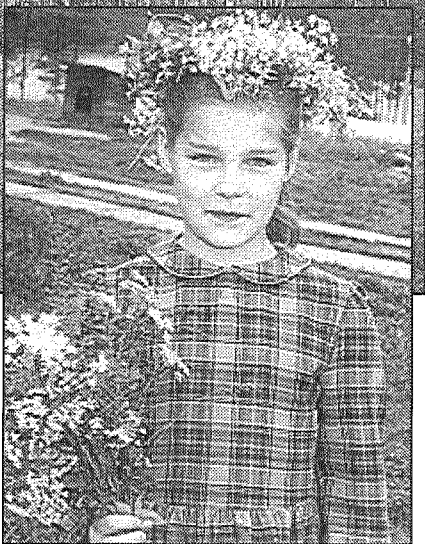
● Džeriņu Līga — kā cielaviņa, naska, čakla un ar skanīgu balstiņu, kas koncertā Aglonas kultūras namā bez mikrofona un pastiprinātāja varot piedziedāt zāli. Un — tēva zeme.

Pamale tagad bij ne tikvien uguņu, bet arī dziesmu pilna: dziesmas skanēja no visām mājām un visiem apvāršiem.

Aglonas pagasta sociālais darbinieks Jānis Špoks spilgti atceras bērnības Jāņus. Nesapratis, kāpēc visi viņu tik dikti pucē, ģērbj un liek vainagu galvā. Vecāmamma izstāstījusi visas tradīcijas,

● Kādu vēlēšanos Jāņu naktī teiks Jānis Špoks? Viņam esot kluss sapnis — bet vārdos nesauksim, lai neaizbaidītu.

teikusi, ka Jānis — tas ir liels vīrs. Un mazajam Jānim ļoti iepatīcies, ka viņš ir liels vīrs. Bet pieaugot, šajos svētkos visvairāk iepatikušās dziesmas, līgošana, aplīgošana, bet par visu vairāk — uguns. Tā gaisma un siltums no kalna galā degošās uguns, un tās dvēselei dotais mīlums un tuvums. Un tas klusums, putnu dziesmas, tā visa sajaukums kopā, kad ir aplukuši ligotāji. Jo — rotā saule.

Ligotāji bija aplukuši, un vienīgi šļokas rāsas pilnajās pļavās liecināja par viņu gaitām. Krustām un šķērsām tās stiepās no mājas uz māju kā zaļās grīdsegas, aizmirstas saritināt, gājienam kaut kur pazūdot. Viesi sasēdās ratos tāpat ar visiem vainagiem. ...Jaudis vēl ilgi klausījās pie ilkšu galiem piesieto zvanu skanēšanā, un likās, ka tur pats Jānis, noreibis, izgavilējies, dodas atpakaļ uz savām aizsaules mājām.

Aglonas Jāņus apciemoja L.Rancāne (Citāti no E.Virzas «Straumēni») J.Silicka foto un foto no J.Livdāna ģimenes albuma

Latvija šogad sieru eksportē mazāk, bet «Preiļu siers» vairāk

18. jūnijā laikrakstā «Diena» pēc Latvijas piensaimnieku centrālās savienības datiem publicēta informācija par to, ka no gada sākuma Latvija eksportējusi 567 tonnas siera. 1996. gadā šis daudzums bijis 814 tonnas. Gan pērn, gan šogad siers galvenokārt vēsts uz Eiropas Savienības (ES) valstīm. Šogad Latvija ES kvotu ietvaros varēs pārdot 1320 tonnas siera. Zemkopības ministrija uz ES tomēr nosūtījusi lūgumu palielināt siera kvotu šogad no 1320 tonnām līdz 1500 tonnām. Lielākais siera eksportētājs uz ES valstīm Latvijā ir akciju sabiedrība «Preiļu siers». Šos skaitļus lūzdu komentēt uzņēmuma vadītāju Jāzepu Šņepstu.

— Pagājušajā gadā «Preiļu siers» eksportēja 840 tonnas siera, tajā skaitā uz Eiropas Savienības valstīm aptuveni 600 tonnas. Šogad esam paredzējuši gandrīz visu sieru pārdot Eiropā (pavisam nedaudz Igaunijā un Krievijā).

No gada sākumā esam eksportējuši jau 300 tonnas. Jūnijā vien — 130 tonnas. Situācija pašlaik ir mums labvēlīga. Ievērojami palielinājies iepirkta piena daudzums, jūnijā nevienu dienu vēl neesam pārstrādājuši mazāk par 100 tonnām piena. Salīdzinot ar pagājušā gada pieciem ar pusi mēnešiem, siera ražošanas uzņēmumā ir palielinājusies par 226 procentiem, katru dienu saražojam 10 tonnas siera.

Vietējo Latvijas tirgu piepildīt ar piena produktiem nav nekāda lielā māksla. Tagad tas jau praktiski ir izdarīts. Lai gan «Preiļu siers» pagaidām atguvis tikai pusi no agrākā ražošanas apjoma, uzņēmumam tas ir panākums, par kuru pirms diviem gadiem varēja tikai sapņot.

Piena produkcijas eksports ES kvotu ietvaros vērtējams pozitīvi arī tāpēc, ka tas veicina ražošanas apjomu palielināšanos. Līdz ar to tiek nodrošinātas darba vietas, to skaits palielinās. Mēs pašlaik esam iesaistījuši darbā vēl desmit cilvēkus. Kad atrisināsim piena suliņu pārstrādes problēmu, nākamgad darba vietu skaits palielināsies.

L.Kirillova

Mainīt pases nesteidzas

Ši gada 10. aprīlī Latvijā tika pārtraukta nepilsoņu personu apliecību izsniegšana. To vietā sāka izsniegt jaunās nepilsoņu pases. Vecā parauga PSRS pases un personu apliecības pret nepilsoņu pasēm mainīs līdz 1999. gada 31. decembrim. Par to, kā šis process notiek Preiļu rajonā, lūzdu pastāstīt pilsonības un imigrācijas departamenta rajona nodaļas priekšnieka vietnieku pasu jautājumos Jāni Skuteli.

— Mūsu rajonā ir aptuveni četri tūkstoši nepilsoņu (pieaugušie un bērni). No 10. aprīļa iesniegumus pasu apmaiņai departamentā uzrakstījuši 70 cilvēki. Izsniegtas 44 nepilsoņu pases. Atšķirībā no pilsoņu pasēm tajās tiek uzrādīts pases saņēmēja augums, acu krāsa un, ja persona vēlas, arī īpašas pazīmes.

Joprojām nesteidzas mainīt pases arī LR pilsoņi. MK jau iesniegts lēmuma projekts, kas paredz, ka LR pilsoņiem sarkanās PSRS pases jāapmaina līdz šī gada 1. septembrim. Pēc tam vecā parauga pases tiks uzskaitītas par nederīgām. Tas var sagādāt daudz problēmu, kaut vai, piemēram, pensionāriem pensiju saņemšanā. Tāpēc vēlreiz gribu atgādināt, ka pasu dienests apmeklētājus pieņem pirmdienās un ceturtdienās no pulksten 13 līdz 17, bet otrdienās un piektdienās no 8 līdz 12. Lai rajona iedzīvotājiem būtu mazāk problēmu, katra mēneša pēdējā trešdienā mēs braucam izsniegt pases uz Līvāniem.

Atsevišķi gribu atgādināt, ka tagad mēs strādājam atbilstoši instrukcijai «Par fotogrāfiju pieņemšanu pasu izsniegšanai». Fotogrāfijām jābūt izgatavotām ne agrāk kā trīs mēnešus pirms dokumentu iesniegšanas pases saņemšanai. Der tikai tās fotokartiņas, kas izgatavotas darbnīcās, kuru darbinieki saņēmuši attiecīgu sertifikātu. Preiļos tas ir «FotoMaks», «Foto Lukss», bet Līvānos «Minox». Fotokartiņas otrajā pusē jābūt firmas zīmogam un izgatavošanas datumam.

L.Kirillova

Ideja par tautas vēlētu prezidentu ir jāatbalsta

«Ja vēlēšanās balsojam par partiju sarakstiem, tad vēlētais neradz konkrētā deputāta politisko atbildību. Visas tautas vēlēts prezidents ir ar saskaņotām personīgu politisko atbildību. Ja politikā kārtas rūpējas vairāk par varas saldā pīrāga sadali, tad valstiskuma intereses tām paliek novārtā. Visas tautas vēlēts prezidents ir saistīts ar Satversmē ierakstītajām rūpēm par drošu nākotni katram un valstij. Ja Saeimas deputātiem politiskā klaiņošana ir svarīgāka nekā lēmumu pieņemšana, tad var gadīties, ka dzīve mums vienkāšī var aiziet garām. Visas tautas vēlēts prezidents ir zināms garantis valsts straujākai attīstībai. Partijas sadrumstalo sabiedrību, jo vēlas uzrunāt tikai savu iedomāto vēlēšanu, bet visas tautas vēlēts prezidents ir kā vienojošs politiskās atbildības spēks valstī.»

(No Valsts prezidenta Gunta Ulmaņa uzstāšanās LZS konferencē «Latvijas Zemnieku savienībai — 80».)

Šī gada maijā, kad Latvijas Zemnieku savienība (LZS) ar konferenci atzīmēja savienības astoņdesmitgadi, Valsts prezidents Guntis Ulmanis tur pauda viedokli par to, ka Latvijai vajadzīgs visas tautas vēlēts prezidents. Pretēji dažādo politisko partiju ķīviņiem un tieksmes pēc varas tas varētu nodrošināt stabili politisko kārtību un atbildību vēlēšanu priekšā.

No Valsts prezidenta mutes šie vārdi tik nopietni izskanēja pirmo reizi. Līdz šim tautas vēlēta prezidenta ideju aizstāvēja LZS, kuras biedrs Guntis Ulmanis bija līdz tam brīdim, kad Saeimas ievēlēts kļuva par Rīgas pils saimnieku.

Kādas pāris nedēļas pēc tam, kad šī ziņa parādījās presē, izskanēja radio un televīzijā, dažādu partiju pārstāvji visai aktīvi izteica savas domas par tautas vēlēta prezidenta institūcijas nepieciešamību. Lielākā daļa no viņiem meklēja visdažādākos ieganstus, lai pierādītu, ka tas nav vajadzīgs — te Satversmi grozīt nav iespējams, te valsts pārvaldes līdzsvars izjuks un tā tālāk. Nu visi Rīgas politiķi jau uzklaušīti, viņu teiktāis piekauts. Un viss... Politiskajā arēnā atkal klusums.

Līdz perifērijai politisko notikumu atskanāšanai ar zināmu kavēšanos. Tagad, kad visi jau pārdomājuši Gunta Ulmaņa teikto, laiks pajautāt mūsu rajona aktīvāko politisko partiju līderiem, kādas ir viņu domas.

Demokrātiskās partijas «Saimnieks» rajona nodaļas valdes priekšsēdētājs Romualds Kavinskis:

— Mums nesen notika valdes paplašināta sēde. Es gan izteikšu savas domas, bet vienprātīgi ir arī partijas biedri un mūsu atbalstītāji rajonā — Latvijai vajadzīgs visas tautas vēlēts prezidents. Tāds lēmums tikai padziļinātu demokrātiju. Klausoties, kas pēdējā laikā notiek Saeimā, pilnīgi pamatota ir vēlēšanās redzēt personīgu politisko atbildību. To saprot arī mūsu nodaļas biedri, «Saimnieka» atbalstītāji rajonā, Latvijas pilsoņi.

«Latvijas ceļa» biroja vadītājs Preiļos Jānis Leitāns:

— Nodaļā par šo jautājumu vēl neesam runājuši, tāpēc es nevaru atbildēt visu astoņpadsmit biedru vārdā. Mans personīgais viedoklis — tautas vēlēts prezidents nozīmē pavisam citu atbildību tautas priekšā, pavisam citas funkcijas.

Latvijas Zemnieku savienības centrālās valdes loceklis Antons Rancāns:

— Latvijas Zemnieku savienība visu laiku ir bijusi pārliecināta, ka prezidentam ir jābūt visas tautas vēlētam. Tieši Latvijas Zemnieku savienība ir tā, kas reāli centusies savu pārliecību virzīt tālāk par vārdiem vien. Piemēram, pagājušajā gadā visā Latvijā tika organizēta parakstu vākšana, taču nepieciešamos dokumentus nespējām nodot laikā. Arī tagad paliekam pie sava — par prezidentu jālemj nevis saujīgi Saeimas deputātu, bet valsts pilsoņiem. Tad prezidents būs atbildīgs par pieņemtajiem lēmumiem un valsts likteni.

L.Kirillova

«Saimnieks» aicina vietējās preses žurnālistus

Protot novērtēt to, ka vietējo laikrakstu lasītāju kopējais skaits ir daudz lielāks nekā jēlkurai no centrālajām avīzēm, partijas meklē ceļus šīs auditorijas informēšanai. Var uzskatīt, ka šāds mērķis bija Demokrātiskās partijas «Saimnieks» frakcijai, kas vietējo avīžu žurnālistus aicināja uz Latvijas Republikas Saeimas namu, uz tikšanos ar DPS priekšsēdētāju Z.Čeveru, Saeimas priekšsēdētāju A.Čepāni, Saeimas priekšsēdētāja biedru A.Ameriku, tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās attīstības komisijas priekšsēdētāju A.Sausnīti, sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdētāju L.Kuprijanovu, DPS frakcijas priekšsēdētāja vietnieku E.Jurkānu.

Ievadā Saeimas priekšsēdētājs A.Čepānis teica: «Šī ir pēdējā darba nedēļa, 19. jūnijā beigsies Saeimas pavasara sesija, sāksies parlamenta brīvdienas. Pēdējā laikā strādājam divas dienas nedēļā, lai visu to lielo likumprojektu daudzumu, kuri iesniegti Saeimas prezidijā, nodotu izskatīšanai komisijām, un, lai aizejot vasaras brīvdienās, likumprojekti tiktu izskatīti un likumi pieņemti. Pagājušajā trešdienā un ceturtdienā trešajā lasījumā pieņemām divdesmit likumus, arī šonedēļ to bija ap divdesmit. Kādi piecpadsmit ir otrajā lasījumā. Jāpabeidz dažādu amatpersonu iecelšana un apstiprināšana, galvenokārt tas attiecas uz tiesnesu apstiprināšanu, kas pēc likuma jādarā Saeimai.»

DPS pārstāvji informēja, ka partijas valde un frakcijā izdarīta ļoti nopietna analīze par bezdarbu, arī — slēptā bezdarbu, stāvokli Latvijā, cik lielā mērā sociālā krīze rodas tikai ierēdņu neizdarības dēļ. Partija grib nopietni iestāties par vietējā ražotāja lobismu — aizstāvību. Izanalizēti apmēram 15-18 darbības esošie likumi par nodarbinātību, par valsts un pašvaldību pasūtījumu, par konkurenci, kuros lielā mērā jau ielikta tādas normas, ka vietējiem uzņēmumiem praktiski nav ko darīt. Tiek gatavoti šo likumu labojumu cerībā, ka tos atbalstīs arī citu frakciju pārstāvji.

Pateicoties DPS frakcijas iniciatīvai, līdz otrajam lasījumam gatavoti grozījumi li-

kumā par labības tirgu. Grozījumos paredzēts, ka labības imports iespējams tikai tajā sortimentā un daudzumā, ko nespēj saražot vietējais uzņēmējs. Valsts programma un investīcijas nepieciešamas dzīvokļu fondu sakārtošanā. Nepieciešama valsts programma mežsaimniecības attīstībai.

Novārtā pamestas vairākas nozares, kam vajadzīgs papildus atbalsts, piemēram, kūdras ražošana un tās eksports, kokapstrāde, pārtikas produkcijas ražošana, nozares, — kurās DPS gribētu akceptēt savu protekciju. Realitāte — nepieciešama nopietna protekcija vietējam ražotājam, analizējot darbavietu daudzumu, un, varbūt, nevajag tik akli klanīties visām Eiropas Savienības normām. Atbalsts mazajam ražotājam ir tas faktors, kas varētu samazināt bezdarbu. Uz 1000 Igaunijas iedzīvotājiem ir divreiz, bet uz Polijas — piecreiz vairāk reģistrētu firmu nekā Latvijā.

Frakcijā izveidota lauku problēmu grupa. Tā strādā pie vairākiem jautājumiem, viens no tiem par lauku saimniecību kredītiem. Tiek gatavoti astoņi likumprojekti, lai sāktu risināt lauku problēmas. Runa ir arī par to, kā laukos pievilināt un noturēt jaunas ģimenes, arī Lauksaimniecības universitātes absolventus. Sagatavots atsevišķs likumprojekts, kā sekmēt jauna darbaspēka ieplūšanu laukos. Ministri gan brauc uz Eiropas valstīm, bet paliek nepamanījuši, kā šis valsts atbalsta savus uzņēmējus.

10. septembrī paredzēts sasaukt Saimas ārkārtas sēdi lauksaimniecības jautājumos. Šo priekšlikumu atbalstījuši 43 deputāti. Šajā sakarā DPS gatavo likumprojektu paketi — «Par kooperatīvājam sabiedrībām», «Par zemnieku saimniecības statusu», «Par kredītpolitiku lauksaimniecībā».

Daudz tiek strādāts pie tā, lai sakārtotu akcizes naudas apriti un visu, kas ar to saistīts. Katrs ceturtais Latvijas budžeta lats ir no akcizes nodokļa. Uzlabota situācija ar alkohola akcizes nodokli, kas devis lielus ienākumus, tas pats jāpanāk attiecībā uz tabaku.

Grozījumi pensiju likumā neiespaidos nākamo indeksāciju, un tā tiks izdarīta oktobrī.

Satversmes grozīšanas pamācošā pieredze

Cīņi par tautas vēlētu prezidentu un Saeimas vēlēšanu sistēmas maiņu bijuši jau pirmās republikas laikā

Vēstures liecības rāda, ka diskusija par to, vai Valsts prezidents būtu ievēlams Saeimā vai vispārējās vēlēšanās, Latvijā ilgušas jau kopš Satversmes izstrādāšanas laikiem. Ielūkojoties vecajās Saeimas stenogramās, partiju programmās un politiku runās, redzams, ka visi šodienas karstie strīdi reiz jau notikuši divdesmitajos vai trīsdesmitajos gados.

Prezidents — pilsoņu un sociāldemokrātu kompromiss.

Vai katrā vēstures grāmatā, kur aplūkota Latvijas Satversmes radīšana, atrodam norādi, ka plašākās debates notikušas par Valsts prezidenta institūciju. Satversmes sapulcē iesniegtais konstitūcijas projekts paredzēja visas tautas vēlēta prezidenta institūciju, lai gan līdz tam valsts galvas funkcijas veica Satversmes sapulces prezidents — gluži tāpat kā deviņdesmito gadu sākumā LR Augstākās padomes prezidija priekšsēdētājs. Pret prezidenta institūcijas radīšanu iestājās sociāldemokrāti — tā laika spēcīgākā politiskā partija. Sociāldemokrāti uzskatīja prezidentu par idejisku monarhijas mantinieku, kas demokrātiskai iekārtai neder. Pilsoniskie spēki savukārt bija pārliecināti, ka prezidentam jābūt kā pretsvaram parlamentam, kā kontrolējošai varai gadījumam, ja parlaments pieņemtu tautai kaitīgus lēmumus. Kompromiss starp pilsoniskajiem un sociāldemokrātu spēkiem tika panākts, vienojoties par Saeimas ievēlētu prezidentu bez sevišķi plašām pilnvarām.

Sapnis par tautas vēlētu prezidentu

Pēc Satversmes pieņemšanas 1922. gadā tautas vēlēta prezidenta idejas atbalstītāji tomēr palika un laika gaitā savu darbību aktivizēja. Kā pastāstīja 6. Saeimas deputāts Jānis Lagzdīns, daudz partiju programmās, sevišķi pirms vēlēšanās, bijusi tēze par tautas vēlētu prezidentu. Gan centriski (piemē-

Bet vēl sāpīgāka ir bērnu problēma, bērnu dzimst ļoti maz, un pašreizējā valsts attieksme pret bērniem ir vislielākie draudi pašas valsts neatkarībai.

Klātesošie žurnālisti tika aicināti uzdot jautājumus. Vietējo avīžu pārstāvji vēlējas parunāt par to, kā vēlēšanu likuma darbības rezultātā vietējās pašvaldībās par priekšsēdētājiem nebūt netika tie cilvēki, kas faktiski bija savākuši vislielāko balsu skaitu, kā vienlaicīgi var būt ciņa pret korupciju, bet tajā pašā laikā deputātiem jādarbojas uzņēmumu padomēs, par līgumu pagarināšanu Liepājas kara ostas akvarotija attīrīšanā un par citām lietām.

«Novadnieka» korespondente uzdeva jautājumu par izmaiņām vēlēšanu likumā, kas paredz, ka nākošajās Saeimas vēlēšanās var piedalīties tikai pašreiz esošās partijas, bet jaunas tajās var startēt tikai tad, kad kopš dibināšanas darbējušas trīs gadus.

A.Čepānis atbildēja: «Trīs partijas — «Saimnieks», «Latvijas ceļš», «Tēvzemei un brīvībai» atbalsta ideju, ka partijai, lai tā sāktu startēt vēlēšanās, kaut kādā laikā posmā un kaut kādā veidā sevi jāparāda. Saprotams, ka šī ideja pašlaik politiski izdevīgāka šim trim partijām. Bet mēs būtu pēdējie stulbeņi, ja cīnītos pret savām interesēm. Mēs cīnāmies — par, tāpat kā visi to dara.» Viņu papildināja A.Ameriks: «Latvijā uz šodien reģistrētas 38 partijas. Partiju reģistrācija pēdējā laikā vispopulārākais vārds — nacionālais. Nacionālā reformu, nacionālā progresa, nacionāli demokrātiskā partija, nacionāli konservatīvā partija un tā tālāk. Dievs dod, lai jūs no tām 38 partijām spētu izvēlēties vispareizāko.»

Nākamo jautājumu uzdeva žurnāliste no Dobeles: «Ja jūs — trīs partijas — tik veiksmīgi varējāt vienoties šajā jautājumā, kāpēc tikpat veiksmīgi to nevarat izdarīt par visām citām svarīgām lietām?»

Jā, patiesi — kāpēc?

Abas puses — DPS frakcija un vietējās preses žurnālisti — šķīrās ar solījumu šādas tikšanās rīkot arī turpmāk.

L.Rancāne

raidišana Saeimā mudināja Zemnieku savienības līderi Karlī Ulmani 15. maijā izdarīt valsts apvērsumu.

Noraida arī mažoritāras vēlēšanas

Bez Zemnieku savienības lielu aktivitāti Satversmes grozīšanā izrādīja arī citas partijas un deputāti — uz otro lasījumu Saeimā tikuši iesniegti 150 priekšlikumi, pastāstīja J.Lagzdīns. Daļa no tiem attiecās arī uz prezidenta institūciju. Piemēram, deputāts M.Skujenīks ierosināja, ka prezidentu vajadzētu vēlē Nacionālajai sapulcei, ko veidotu Saeimas deputāti, augstākie tiesneši, Universitātes, armijas un pašvaldību pārstāvji, taču šis priekšlikums saņēma tikai 4 balsis. Deputāta E.Mendera ierosinājums, lai Saeimas priekšsēdētājs būtu Valsts prezidents, ieguva 24 balsis.

Vairāki priekšlikumi skāra Saeimas ievēlēšanas kārtību, piemēram, deputāta A.Zaķa ierosinājums dibināt Latvijas parlamentam divas palātas guva 16 balsis, bet deputāta P.Leikarta priekšlikums par mažoritāras parlamenta vēlēšanu sistēmas ieviešanu Latvijā saņēma tikai vienu balsi. F.Menders bija ierosinājis Satversmes 84. pantā noteikt, ka Latvijā nepastāv nāvessodiņi un šāds priekšlikums savāca 25 balsis. Noraidīts tika arī F.Mendera priekšlikums, ka tiesnešus ievēlētu vispārējās vēlēšanās — to atbalstīja 24 deputāti. 41 deputāts atbalstīja P.Leikarta ierosinājumu, ka Latvijā pastāv «ārkārtīga zvērīnāto tiesa koruptantu un valsts apzadzēju tiesāšanai». Atbalstu neguva arī sociāldemokrātu priekšlikumi Satversmē noteikt, ka katram pilsonim, kas sasniedzis 65 gadu vecumu, ir tiesības uz valsts pensiju, ka baznīca ir šķirta no valsts, ka streiks ir likumīgs ciņas līdzeklis, ka Latvijā nepastāv cenzūra, ka personas ir neaizskaramas, pastāv vārda brīvība un mazākumtautībām ir garantēta brīva viņu valodas lietošana.

Nellijs Ločmele («Diena»)

■ Lai skolēni labāk orientētos pašreizējos tirgus ekonomikas procesos, Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņiem tiek piedāvāta iespēja mācīties ekonomiku, mārketingu jeb tirgzinības, grāmatvedību un citus komerczinību priekšmetus. Par to, ka jauniešus interesē šie jautājumi, liecina viņu vēlēšanās mācīties komercklasē.

Mācību gada laikā 1. komerckursā audzēkņi apguva iemaņas kursa darbu rakstīšanā sociālajās zinātnēs skolotājas Natālijas Pizeles vadībā. Viņi analizēja dažādu valstu politisko, ekonomisko sistēmu. Audzēkņi, daži varbūt pat pirmo reizi, strādāja grupās un izbaudīja grupu darba priekšrocības un trūkumus. Iepriecina viņu gribasspēks un neatlaidība, jo jūnijā, kad citu kursu audzēkņi atpūtās, viņi kārtēja eksāmenus speciālajos Latvijas — Dānijas biznesa izglītības priekšmetos: grāmatvedībā, biznesa svešvalodā, mārketingā. Mācībās labāk veicās Guntim Bernānam, Gatim Kvederam, Kristīnei Pan-

Ekonomika un mārketing... skolā

kratenko, Aldim Pokšanam, Kristīnei Ručai, Maijai Ušackai, Jolantai Vaivodei, Ingai Vaivodei.

2. komerckursā audzēkņi izstrādāja kursa darbu mārketingā. Tajā viņiem bija jāparāda, kā divu gadu teorētiskās zināšanas viņi prot pielietot praksē, izpētīt konkrētu firmu darbību. Lielu paldies gribu pateikt to firmu vadītājiem, kuri piekrita sadarboties ar skolēniem. Tie ir SIA «Arka» vadītājs Ā.Vucāns, a/s «Preiļu siers» prezidents J.Šņepsts, IŪ «Foto Lux» īpašnieks A.Spiridonovs. Paši audzēkņi atzina, ka kursa darba rakstīšanas laikā sākuši labāk izprast daudzus mārketinga jautājumus. Arī viņi nostiprināja savas zināšanas un kārtēja eksāmenus informātikā, biznesa svešvalodā, ekonomikā, mārketingā. Labākās sekmes mācībās bija Ilonai Dzalbai, Edgaram Leonovičam, Solvitai Ramanovskai, Ingai Zaharānei, Dainai Znotiņai.

Šodien ir izlaidums 3. kursam, kas biznesa ekonomiskos pamatus mācījās trīs gadus. Eksāmena testā viņi uzrādīja labas zināšanas, bet daži izstrādāja zinātniski pētniecisko darbu. Gunita Znotiņa par tēmu «Komerbanku krīze Latvijā: tās cēloņi un sekas» saņēma izcilu novērtējumu, bet Armīns Bernāns un Aivis Suneps par «Nodarbinātības problēmu Latvijā» — atzīmi «labi». Pats būtiskākais un arī interesantākais viņu darbs bija — konkrētas tēmas izpēte Preiļu rajonā.

Vēl viena iespēja jauniešiem pārbaudīt savas zināšanas un praktiskās spējas uzņēmējdarbībā ir skolēnu mācību firmu (SMF) veidošana. Firmas tiek organizētas priekšmeta «Biznesa ekonomiskie pamati» ietvaros un reģistrētas «Junior Achievement of Latvia» birojā Rīgā. Jau otro gadu skolā darbojas SMF SIA «JA 2». Tās dalībnieki — 3. kursa audzēkņi Aivis Suneps, Armīns Bernāns, Jānis Paura un Jānis Mūrnieks

organizēja diskotēkas un citus atpūtas pasākumus.

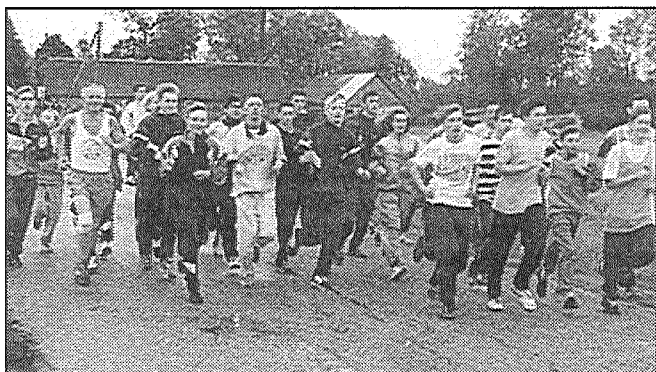
Pirmo gadu sekmīgi darbojās SMF SIA «Depo»: 2. komerckursā audzēknes Sveta Lavrenova, Dagnija Briška un Inga Zaharāne, kas mācīja modernās dejas (repa stila) pamatskolas skolēniem.

Abas Preiļu Valsts ģimnāzijas skolēnu firmas piedalījās SMF festivālā Kalnciema vidusskolā un tikai mazliet pietrūka uzņēmības, lai nokļūtu noslēguma pasākumā Rīgā, uz kuru tiek aicinātas labākās firmas no visas Latvijas.

Nobeigumā gribu piebilst, ka mūsu ģimnāzijā, manuprāt, skolēniem ir plašas iespējas izpaust sevi ar ekonomiku saistītajās darbībās un, lai cik pierasti tas skan, bet tikai no katra paša ir atkarīgs, cik daudz viņš grib uzzināt.

E.Jermolajeva,
Dr. oec., Preiļu Valsts ģimnāzijas komerczinību skolotāja

SPORTS

● Skrējēji ar Miera lāpu tuvojas mūsu rajona robežai.

Miera lāpa — Pelēčos, Preiļos un Līvānos

Otrdien mūsu rajonu sasniedza Vispasaules Miera skrējienis. Starptautisko pamatkomandu — Miera lāpas nesējus — Pelēču pagasta Nīdermuižā uz Daugavpils un Preiļu rajona robežas sagaidīja vietējās un rajona pašvaldības vadītāji, Pelēču un Ārdavas pamatskolu audzēkņi, Pelēču pamatskolas pašdarbības ansambļi, kuru vada R.Kairāns. Nīdermuižā Miera lāpas stafeti no Špoģu skrējējiem pārņēma mūsu pazīstamie maratonisti Pēteris Trubačs, Aivars Žugris (Zemessardze), Preiļu 1. pamatskolas skolotājs Leonīds Valdonsis, jaunais vieglatlēts no Preiļu 1. pamatskolas Renārs Petrāns, sporta veterāns Alberts Čeirāns, kā arī skriešanas sporta entuziasts Gunārs Ruskulis.

Kas viņu dzīvē ir sports? Alberts Čeirāns uzskata, ka katram vīrietim, lai sevi apliecinātu, dzīvē jānoskrien vismaz viens maratons. Aivars Žugris ir piedalījies daudzos skrējienos pašu valstī un ārzemēs, un katrs esot īpašs notikums viņa dzīvē. Leonīds Valdonsis teica, ka skriešana ir viņa aizraušanās un viņam allaž pieticis spēka nonākt līdz finišam visos maratonskrējienos — gan Maskavā un Frankfurtē, gan mūsu Tautas dziesmu maratonā, bet biatlonistam Pēterim Trubačam skriešana vienmēr palīdzējusi uzturēt labu sportisko formu.

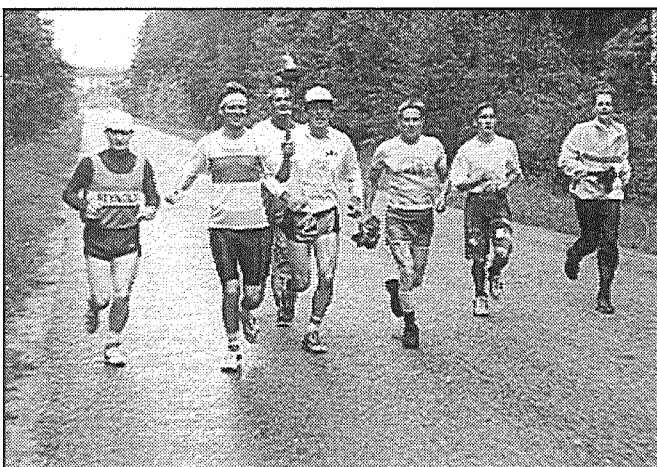
No Nīdermuižas mūsu skrējēji ar Miera lāpu devās uz Preiļiem, kur sporta kluba «Cerība» stadionā noslēdzās Vispasaules Miera skrējiena kārtējā diena. Parnakšņojuši Preiļos, Miera lāpas nesēji trešdienas rītā turpināja ceļu uz Līvāniem, un atkal viņus pavadīja mūsu sportistu grupa.

Kā «Novadnieks» jau rakstīja, pirmoreiz pasaulē Miera skrējienis notika 1987. gadā, bet Latvijā — 1993. gadā. Tas sākas ar svinīgu Miera uguns lāpu aizdegšanu Ņujorkā pie ANO mītnes ēkas. Šogad Miera uguni iededza 19. aprīlī. Un nu tā apceļo vairāk kā 70 valstis. Pēc savas formas tas ir globāls olimpiskā stila lāpu stafetes skrējienis. Tā uzdevums ir dot iespēju katram planētas iedzīvotājam vienkāršā un skaidrā veidā paust savu labo gribu un stiprināt kopības apziņu.

A.Iļina
J.Silicka foto

● Lāpa nodota preiļiešu rokās.

● Skrējēji dodas ceļā uz Preiļiem.

● Skrējēji ar Miera lāpu ieradusies sporta kluba «Cerība» stadionā Preiļos.

Līvāniešiem — pirmais čempions taekwon-do pāru cīņās

14. jūnijā Rīgā notika Latvijas taekwon-do čempionāts junioriem (vecuma grupā no 1982. g. līdz 1989. g.), kurā piedalījās četri taekwon-do klubi: Latvijas Centrālais taekwon-do klubs «Rīga» un sporta klubi «El-do» (Rīga), «Hvaran» (Rīga), «Rietumi» (Jēkabpils) un «Līvāni». No Līvāniem sacensībās piedalījās seši trenera J.Grāvera un trīs trenera A.Seksembajeva audzēkņi.

Beidzot sporta kluba «Līvāni» taekwon-do sekcijai ir savs čempions pāru cīņās

«masogi» — 1. vietu svara kategorijā līdz 36 kg izcīnīja trenera J.Grāvera audzēknis Roma Smirnovs. Savukārt Sandim Lezdiņam šis bija tikai otrās nopietnās sacensības, bet viņš jau cīnījās par trešo vietu, diemžēl, šoreiz pietrūka pieredzes, un nācās palikt ceturtnajam.

2. vietu kustību kompleksos «tuļ» izcīnīja J.Grāvera audzēknis Markels Jefremovs, bet trenera A.Seksembajeva audzēknis Andrejs Žuks ieguva 3. vietu pāru cīņās svara

kategorijā virs 60 kg.

Sacensībās piedalījās un diezgan labu cīņas mākslu parādīja arī J.Grāvera audzēkņi Aleksandrs Jefremovs, Gatis Červers, Tatjana Šahova un A.Seksembajeva audzēkņi Eldars Seksembajevs un Maija Lobastova.

Treneris J.Grāveris izsaka pateicību arī Valērijam Jefremovam par sniegtajiem transporta pakalpojumiem.

Daina Kursīte

ĪSZIŅAS

■ Eksperimentālā kārtā šogad pirmo reizi Jaunaglonas lauksaimniecības skolā divus izlaiduma eksāmenus pieņēma valsts kvalifikācijas komisija. Kā pastāvētāja skolas direktors Visvaldis Kursītis, komisija bija Zemkopības ministrijas agronoms Ģirts Lūkins, galvenā lopkopības speciāliste Maija Brunovska, Izglītības un pētījumu departamenta speciālists Zigurds Vigants. Tas, ka eksāmenu vērtēs pilnīgi sveši cilvēki un klāt nebūs savu skolotāju, iepriekš radījis saspringtājumus, taču gala rezultāts, kā teica V.Kursītis, bijis labs. Atsevišķi audzēkņi — Andris Plonišs, Vitālijs Raģelis, saņēmuši deviņas balles, Pāvels Jekimovs, Valdis Gudļevskis, Vladislavs Leitāns — astoņas balles.

Pirms eksāmena audzēkņi, pasniedzēji un komisija pulcējās uz kopīgo līniju, kad reizē notika arī pirmsjāņu nedēļas ievadišana, aplūgoja ciemiņus, apdāvināja ar jāņuzālēm. Skolā bija izveidota jāņzāļu kompozīciju izstāde.

Vakar Jaunaglonas lauksaimniecības skolā notika izlaidums. Skolu absolvēja 74 jaunieši.

■ Kā informēja Jaunaglonas lauksaimniecības skolas muzeja vadītāja Irēna Ancāne, muzejam izveidojusies laba sadarbība ar Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeju. No rajona centra uz Jaunaglonu aizceļojušas vairākas izstādes. Skolas audzēkņiem bija iespēja aplūkot fotogrāfiju izstādi «Aglona un Jaunaglonā 20. un 30. gados», tekstiliju izstādi «No Preiļu novada pūralādes», senu apsveikuma atklātņu izstādi, kas bija nākušas no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja fondiem. Bet pašlaik skolā aplūkojama mākslinieces Mariannas Abrickas gleznu izstāde. Šajās gleznās ir ziedi, tādēļ skola ar izstādi sveic savus Jaņus — Dimperi, Trimalnieku, Strodu, Dzerkali, Bogdānu, Bizānu, Jaudzemu.

Fotoizstāde par Aglonu un Jaunaglonu no Igora Pliča fondiem savukārt veltīta šī gada absolventiem.

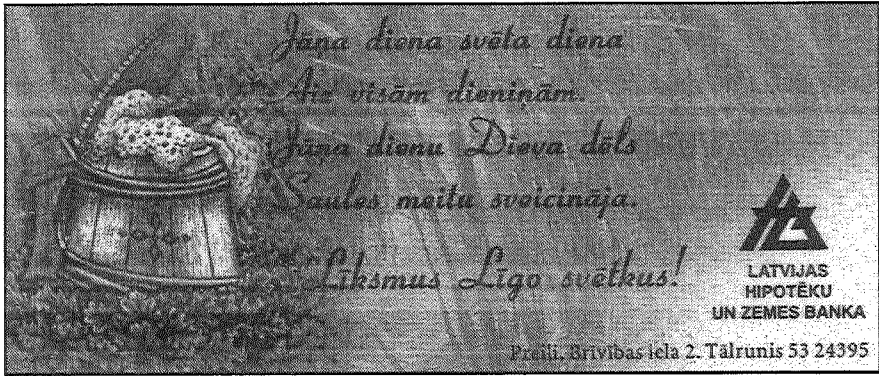
■ Ievadot starptautisko folkloras festivālu «Baltica-97», šodien tiek atklāta piemiņas plāksne folkloras zinātnījam un tautas teicējai, vienai no Saunas etnogrāfiskā ansambļa pirmajām dziedātājām Annai Kažai. Mūžībā viņa aizgāja 81 gada vecumā, atstājot pašas teikto dziesmu desmitus. Šodien Saunas pagasta Aizupiešu kapos paredzēti kapusvētki, sākums pulksten 16.00, pēc kuriem tiks iesvētīta Annai Kažai veltītā piemiņas plāksne.

■ Galēnu pagasta padomes izglītības, kultūras, sociālo un saimniecisko lietu komiteja pārbaudījusi remonta nepieciešamību vietējā pamatskolā. Atzinums — remonts vajadzīgs, jo bojāgājis kanalizācijas sistēma, applūdis siens, jāpārkrāso virtuve. Skolas remontam paredzēti 2200 lati.

L.Rancāne

Prāli, Brīvības iela 2. Tālrunis 53 24395

Lai pārkonlietus aplacītā zeme
It brangas vārpas visiem briedē,
Lai jaunas vagas uzplēš lemess
Un rītdiena mūs neizbiedē!
Ligo! Līgo!

**Latvijas Zemnieku savienības
Preiļu rajona nodaļa vasaras
saulgriežu svētkos sveic visus
zemes arājus, lopu kopējus, lauku
inteligentus, rūpniekus,
tirdzniecības sfēras laudis, visus,
kuri strādā un pūlās,
cienu savu dzimto Latgali!
Visiem, visiem novēlam bagātīgus
augļus zelta rudenī!**

Par vilnu vai naudu varēs iegādāties
segas, aizkarus, trikotāžu, dziju
26. jūnijā Sīkukalnā 9.00, Galēnos 10.00,
Smelteros 11.00, Anspokos 12.00, Priek-
kuļos 13.00, Rudzātos 14.00, Rožupē
15.00, Rimicānos 16.00, Sutros 17.00.
27. jūnijā Gailiņos 9.00, Feimaņos 10.00,
Aglonā 11.00, Ambeļos 15.00.

Lai gadi iet, tā tam ir jābūt,
Un lai par to nekad nav žēl.
Tik veselību, sauli sirdi
Un daudzus skaistus gadus vēl!
**Akuļinu MATVEJEVU jubilejā
sveic Preiļu pasta nodaļas darbinieki**

**Pērk sertifikātus par
visaugstākajām cenām.
Izbrauc uz mājām.
Tāl. 21450, 22627.**

PAR LABĀKĀJĀM CENĀM PĒRK UN PĀRDOD

SERTIFIKĀTUS LOTERIJA

Pie mums pārdotās sertifikātu grāmatīņas reizi mēnesī
piedalās izlozē, kur laimētāji atkārtoti saņem tādu nau-
das summu, kādu saņēma, sertifikātus pārdodot.

PREIĻU PILSĒTAS DOMĒ, TĀLR. 21075, LĪVĀNOS,
STACIJAS 1 (BIJUSĀIS PAKALPOJUMU KOMBINĀTS),
TĀLR. 44228.

Līvānos veic kopēšanas darbus.
Pakalpojumu cena 3-4 santimi. Tāl. 44228.

PRIVATIZĀCIJĀ

AKCIJAS DARBINIEKIEM UN PENSIONĀRIEM

Privatizācijas aģentūra paziņo, ka
1997. gada 30. jūnijā tiek uzsākta
Valsts uzņēmuma "Ogre"
(kods - 0413, saīsinātais nosaukums - Ogre)
darbinieku un pensionāru
parakstīšanās uz akcijām

Objekta juridiskā adrese un atrašanās vieta:
Rīgas iela 98, Ogre, LV - 5001.

Akciju sabiedrības pamatkapitāls: Ls 8 200 000.
Pamatkapitāls sadalās 8 200 000 akcijās.
Vienas akcijas nominālvērtība: Ls 1.
Uzņēmuma darbiniekiem un pensionāriem pārdodamo
akciju īpatsvars objekta pamatkapitālā: 15 %.
Vienas akcijas nosaukuma cena: Ls 1.
Uzņēmuma darbiniekiem un pensionāriem pārdodamo
akciju skaits: 1 230 000.
Maksāšanas līdzekļi: 100 % privatizācijas sertifikāti.

Akciju sadalījums kvotās pretendentiem:

Nostrādātais laiks gados	Akciju kvota darbiniekiem	Akciju kvota pensionāriem
1 - 5	180	180
5 - 10	230	230
10 - 15	280	280
vairāk par 15	330	330

Darbinieku un pensionāru parakstīšanās uz
akcijām tiek noteikta no 30.06.1997. līdz 25.07.1997.
Parakstīšanās notiek darba dienās Valsts uzņēmuma "Ogre"
pārvaldes ēkas 2. stāvā Rīgas ielā 98, Ogrē, no plkst. 8.00
līdz 16.30.

Ierodoties uz parakstīšanos, līdzi jāņem:

- pase;
- privatizācijas sertifikātu grāmatīņa;
- pensionāriem - darba grāmatīņa.

Dokumenti akciju apmaiņai bankā jāiesniedz līdz
1997. gada 1. augustam.

Tālrunis uzziņām Ogrē 73722, 73405.

Privatizācijas aģentūra

K. Valdemāra iela 31, Rīga, LV - 1887
E-mail: lpa@mail.bkc.lv Home page: http://www.lpa.bkc.lv/

Pārdod

Mazda-929 GLX, 1997. g. vai maina pret mežu,
cirsmu. Tāl. 23088 pēc 21;

Audi-100, 2,2 i, 1983.-84. g. rezerves daļās. Tāl.
55669;

VAZ-21011. Tāl. 24362;

M-21-40 rezerves daļas. Tāl. 56768;

UAZ-469; GAZ-21. Tāl. 37516;

motociklu IŽ-Planēta-4 ar blakusvāģi; govi. Tāl.
21605;

lēti konveijerveida grābekli GK-3,0; rudzus. Tāl.
24406;

DT-75 dzinēju «Altajs». Tāl. 42223;

lēti «Dņepra 11». Tāl. 54725;

jaunus ledusskapjus, saldētavas. Piegāde, garan-
tija 1 gads. Tāl. 21268;

ratus. Tāl. 37577;

klavieres. Tāl. 21748;

jaunu pirti. Kontakttāl. 21842;

māju Preiļos. Tāl. 23830;

māju Līvānos. Tāl. 41106;

māju. Tāl. 10535;

3-istabu dzīvokli. Tāl. 22942;

kviešus. Tāl. 59377;

lopbarības kartupeļus. Tāl. 22429;

pārtikas kartupeļus (5 t). Tāl. 22498;

govi, ir izvēle. Tāl. 65146;

govi. Tāl. 24635.

Pērk

T-75 motoru vai traktoru bez motora defektiem.
Tāl. 16217;

T-16 ātrumkārbas zobratus. Tāl. 23913;

kartupeļu racēju. Tāl. 35349 vakaros;

koka virpu. Tāl. 33720;

Latvijā ražotu lentzāģi. Tāl. 44062, mob. tel. 8-
29-343498.

lapu koku malku. Tāl. 36645 pēc 21;

garāžu Celtnieku ielas rajonā vai maina pret
garāžu siera rūpniecības rajonā. Tāl. 24290.

Izīrē

2-istabu dzīvoklis. Zvanīt 23142 vakaros.

Dažādi

Pazaudēts maks ar Jāņa Matisāna dokumentiem.
Par atlīdzību lūdz zvanīt 22539.

**Riebiņu vidusskola uzņem audzēkņus 1997./98.
m. g. latviešu plūsmas 10. klasē. Piedāvājam pa-
pildus: «B» un «C1» kategorijas autovadītāju,
traktoristu, autoatslēdznieku, autokrāsotāju,
kosmetologu u.c. kursus pēc izvēles.
Tālruni uzziņām: 56784, 56756, 22724.**

**Firma «GATA» iepērk lopus dzīvsvārā. Nofor-
mē subsīdijas uz monolītiem lopiem.
Izbrauc uz mājām. Samaksa tūlītēja: govis par 0,35-0,45
Ls/kg, buļļi par 0,40-0,50 Ls/kg, cūkas par 0,75-0,80 Ls/kg.
Tāl. Preiļos 23701 no 15.00 līdz 23.00,
Daugavpīlī 8-254-53480, 34420.**

**Rušonas pagasta padome izsludina
konkursu par Kastires pamatskolas
ēdamzāles rekonstrukciju.
Pieteikties līdz š. g. 14. jūlijam. Informāci-
ja pa tālr. 65080, 65174.**

Laivu reģistrācija, zvejas licenču
noformēšana, maksāšanas karšu iz-
sniegšana, konsultācijas 26. jūnijā no plkst.
10 līdz 13 Preiļos, Paulāna ielā 1a.
Tāl. 22810.

**Ūdensslē-
pošanas klubs
«Baški» organizē
maksas atpūtas
nometnes
bērniem. Tuvāka
informācija pa
tāl. 21928.**

◆ B kategorijas
autovadītāju kursi,
◆ plaša profila frizieru
kursi,
◆ masāža un dekoratīvā
kosmētika,
◆ manikīrs.
Tāl. 21450, 22627.

**Pērk privatizācijas sertifikātus par visaugstāka-
jām cenām Preiļos, universālveikala 2. stāvā.
Zvanīt 21726. Līvānos, veikalā «Līvānu stikls».
Zvanīt 44279; 42892 vakaros.**

**Tautas dziediece, psiholoģe
Valentina Kuļešova palīdzēs jums at-
brīvoties no dažādām slimībām:
ādas, piena dziedzeru, plaušu, sirds,
kuņģa, aknu, vairogdziedzera u.c.;
izvadīs akmeņus no nierēm, žults,
urīnpūšļa; novērsīs lāstu, jaunas acs
ietekmi; palīdzēs atrisināt ģimenes
problēmas; atbrīvos no stresa,
trauksmes sajūtas, bailēm; veiks dar-
bu ar fotogrāfiju; noņems alkohola
ietekmi. Pieņems 26. jūnijā Preiļos,
Raīņa bulvārī 24 (viesnīcas telpās)
no plkst. 10.00.
Uzziņas pa tālr. 8-241-21744.**

**Pērk zāgbaļķus, papīrmalku.
Transports mūsu. Samaksa tūlītē-
ja. Tāl. Rīgā 580507,
mob. tālr. 8-29-204151.**

Likās, ka tu dzīvot spētu
Vēl trīs mūžus, māmuli,
Ka tu aiziet nevarētu
Tur, kur tikai klusums mīt.
**Dalām sāpju smagumu ar kolēģi Liliju
Livmani, kad viņa izveda
MĀTI aizsaulē.
Preiļu 1. pamatskola**

... Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi,
Un kaut kur dziļi sirdī sāpes mīt.
A.Auziņš
**Skumstam kopā ar Liliju un Franci
Livmani, MĀTI un SIEVASMĀTI
pavadot pēdējā gaitā.
Preiļu Valsts ģimnāzijas kolektīvs**

Mātes mīlu, darbu, sauli
Nevar apsegt kapu smiltis.
**Skumju atvadu brīdī izsakām
līdzjūtību Līlijai Livmanei, MĀTI
smiltājā izvadot.
Skolu valde**

Lai paliek ābele, ko iestādīji,
Un vārds, ko kādam teici mierinot.
**Esam kopā ar Lilitu Rudzāti,
no MĀMUĻAS atvadoties.
Kolēģi un kaimiņi**

Pārtrūka dzīve kā gājputna dziesma,
Sirdī šīs dziesmas atbalss sāp.
Z.Purvs
**Sāpju brīdī esam kopā ar Antonija
GOLDOVA piederīgajiem, izvadot
viņu kapu kalnā.
Rudzātu pagasta padome**

Tavs mūžs kā ābeļu dārz
Palicis tiem, kas tālāk iet.
J.Rūsiņš
**Skumju brīdī esam kopā ar Anitu Rei-
teri un Intu Ziemeļi, no MĀMIŅAS uz
mūžu atvadoties.
Līvānu 1. vidusskolas kolektīvs**

Pie mātes kapa šodien klusi
Sirds atvadoties tūkstoš paldies teiks.
**Skumju brīdī esam kopā ar Intu
Ziemeļi, MĀTI smiltājā izvadot.
Līvānu 1. vidusskolas
7.a audzēkņi un vecāki**

Kaut nekad vairs neatnāksi
Savā sētā ciemoties,
Tiem, kas tevi milējuši,
Tava gaisma līdzī ies.
**Izsakām līdzjūtību Timofejam
Sidorovam, TĒVU smiltājā pavadot.
Līvānu biokīmiskās rūpniecības kolektīvs**

Tu aizgāji no mums tik klusi, klusi,
Tā aiziet viss, kas sirdij mīļš un dārgs.
**Izsakām līdzjūtību Regīnai Baikai, no
dēla AINĀRA uz mūžu šķiroties.
Bijušie darba biedri**

Tu projām aizgāji klusi,
Tāda mīļa, balta...
**Atvadoties no Ainas KALNIŅAS,
izsakām līdzjūtību piederīgajiem.
Līvānu Ev. lut. draudze**